

Olomouc ukazuje díla inspirovaná Rudolfem Steinerem

(Právo, 10.7.2015, Vlasta Hradilová)

Malířství, sochařství, grafika, architektura, design, nábytek, knihy, oděvy, šperky i hračky. Všechny tyto umělecké a řemeslné obory jsou zastoupeny na výstavě Aenigma, kterou lze nyní spatřit v Muzeu moderního umění v Olomouci.

Obsahuje díla více než stovky tvůrců z let 1911 až 2011. Spojuje je inspirace antroposofií, duchovní naukou rakouského filozofa, přírodovědce, pedagoga, architekta a dramatika Rudolfa Steinera (1861–1925). Výstava, na níž se zápůjčkami podílejí instituce a sběratelé z Německa, Švýcarska, České republiky, Švédska, Polska a Ukrajiny, je celosvětově prvním pokusem o shrnutí stoleté historie antroposofického umění a jeho začlenění do dějin výtvarné kultury.

Steinerovo dílo se stalo zdrojem inspirace pro celou řadu umělců a uměleckých oborů. "Antroposofie, kterou sám charakterizoval jako stezku poznání, jež vede ducha v člověku k duchu v kosmu, skýtá bohatství duchovních impulsů pro umělecké vnímání i pro uměleckou tvorbu," uvedl spoluautor koncepce výstavy David Voda.

Zatímco sám Steiner byl jako umělec v poslední době doceněn, inspirace jeho myšlenkami je dosud podle Vody zdokumentovaná pouze v souvislosti s takovými uměleckými veličinami, jako jsou Piet Mondrian a Vasilij Kandinskij nebo Joseph Beuys a Karel Malich.

"Samotné antroposofické umění, tedy autorky a autoři, kteří se Steinerem přímo spolupracovali nebo jej následovali, stále na komplexní představení a odborné zpracování čekalo. A my jsme se vydali právě tímto směrem," přiblížil motivaci k uspořádání mezinárodního projektu Voda.

Výstava sleduje vývoj antroposofického umění od počátků až po současnost. Jeho různorodost se odráží již ve výčtu zastoupených uměleckých oborů. "Velkou část exponátů vystavujeme vůbec poprvé. Jedná se hlavně o předměty zapůjčené významným německým sběratelem Reinholdem Fäthem," upozornil Voda. Mezi více než stovkou vystavujících autorů je i hvězda prestižních výstavních síní, švédská teosofka a antroposofka Hilma af Klintová (1862–1944). "Její mistrovské abstraktní kompozice doslova otřásly dějinami abstrakce. Z Nadačního fondu Hilmy af Klintové ve švédské Järně se nám podařilo zapůjčit vynikající obraz Labuť a jednu kresbu," poznamenal Voda.

Za zcela zásadní pro představu o dobovém kontextu pak ředitel olomouckého muzea Michal Soukup považuje zápůjčku z Muzea umění Moritzburg v německém Halle. "Kolegové nám zapůjčí dílo Alexeje von Jawlenského, průkopníka světové abstrakce," řekl a dodal, že s muzeem v Halle intenzivně jedná o termínu reprízy výstavy Aenigma.

Výstavu, která potrvá do 26. července, doplňuje bohatý doprovodný program, na jehož přípravě Muzeum umění spolupracuje i s Centrem ekologických aktivit města Olomouce Sluňákov.